

Til Udlændinge- og Integrationsministeriet

DANSK FLYGTNINGEHJÆLP
Borgergade 10, 3.sal
DK-1300 København K
Tlf: 3373 5000
www.flygtning.dk

21.06.2017

Hørings svar vedrørende revision af lov nr. 1273 om ændring af udlændingeloven (Håndtering af flygtninge- og migrantsituationen)

Udlændinge- og Integrationsministeriet har ved mail af 9. juni 2017 fremsendt information om forestående revision af lov nr. 1273 og anmodet om en udtalelse om erfaringerne med reglerne i omtalte lov. Frist for eventuelle bemærkninger er sat til den 19. juni 2017.

Dansk Flygtningehjælp bidrager meget gerne til ministeriets overvejelser om behovet for at revidere loven.

Lov nr. 1273 blev vedtaget den 20. november 2015 efter at være blevet fremsat to dage tidligere og uden at have været sendt i høring. Dansk Flygtningehjælp ønsker at understrege, at det er dybt kritisabelt at behandle et lovforslag, der giver adgang til at suspendere domstolsprøvelse og øger adgangen til frihedsberøvelse uden den fornødne grundighed. Dansk Flygtningehjælp skal opfordre til, at man ved revision af loven sikrer den nødvendige tid og grundighed.

Dansk Flygtningehjælp har kun kendskab til ganske få tilfælde, hvor de med lov nr. 1273 indførte regler om adgang til frihedsberøvelse af asylansøgere ved indrejsen med henblik på at fastlægge identitet mv. har været anvendt. Imidlertid skal det bemærkes, at det ikke altid er muligt for Flygtningehjælpen at få oplyst det præcise hjemmelsgrundlag for en frihedsberøvelse, så anvendelsen kan sagtens være mere udbredt end det fremgår af vores interne opgørelser. Men derudover ville en begrænset anvendelse af denne bestemmelse være en naturlig konsekvens af at Danmark ikke oplevede den forventede væsentlige forøgelse af antallet af indrejsende asylansøgere.

Ligeledes har den øgede adgang til frihedsberøvelse af afviste asylansøgere med henblik på at sikre udsendelse ifølge Dansk Flygtningehjælps erfaringer ikke medført nogen markant stigning i antallet af fri-

hedsberøvede asylansøgere på dette grundlag. Igen skal det bemærkes, at vores interne opgørelser ikke nødvendigvis er retvisende for det samlede billede. Men derudover er det Flygtningehjælpens indtryk, at frihedsberøvelse på dette grundlag allerede forud for loven blev anvendt i det omfang, det var meningsfuldt, og at lovændringen derfor ikke burde forventes at medføre en stor stigning i antallet af frihedsberøvelser på dette grundlag.

I forhold til den kortere udrejsefrist for afviste asylansøgere er det Dansk Flygtningehjælps erfaring, at denne anvendes fuldt ud i praksis, men at en kortere udrejsefrist ikke har nogen egentlig effekt. Dansk Flygtningehjælp har som led i vores rådgivningsarbejde talt med et meget stort antal afviste asylansøgere. Asylansøgere, der i mange måneder - ind i mellem år - har haft fokus på, at de måske kunne få asyl i Danmark, er meget sjældent i stand til i løbet af en eller to uger at træffe beslutning om hjemrejse. Hvis der skal være en reel chance for at en afvist asylansøger skal rejse frivilligt hjem inden en given frist, skal fristen være på minimum en måned efter endeligt afslag. At forkorte fristen fra 15 til 7 dage bliver dermed rent symbolsk. Der er ifølge Flygtningehjælpens erfaringer ingen grund til at tro, at en sådan forkortelse af fristen vil føre til en mere effektiv udsendelse af afviste asylansøgere.

Dansk Flygtningehjælps rådgivning giver ikke tilstrækkeligt belæg for udtalelser om erfaringer vedrørende de ændrede regler om skærpet kontrol med udlændinge i udrejsecentre, mere konsekvent brug af meldepligt og opholdspligt, samt straf for overtrædelse af opholdspligten for personer uden lovligt ophold, der ikke medvirker til deres udrejse.

Som yderligere input til ministeriets overvejelser om behovet for revision af loven har Dansk Flygtningehjælp følgende bemærkninger:

- Det er naturligvis fornuftigt at have et beredskab, hvis der igen skulle opstå en situation, hvor antallet af indrejsende stiger pludseligt eller markant. Men det bør gøres med omtanke og uden at kriminalisere mennesker, der er på flugt fra krig, forfølgelse og anden elendighed.
- Frihedsberøvelse skal begrænses mest muligt og skal naturligvis altid være i overensstemmelse med internationale regler. Der bør således være en øvre grænse på f.eks. syv eller 14 dage når asylansøgere frihedsberøves ved indrejsen i Danmark med henblik på at fastlægge identitet og foretage registrering. Det bør desuden præciseres, at frihedsberøvelse altid for-

udsætter en konkret og individuel vurdering, samt at muligheden for at frihedsberøve asylansøgere ved indrejsen kun gælder i situationer, hvor Danmark oplever en voldsom stigning i antallet af indrejsende asylansøgere.

- Suspension af den automatisk domstolsprøvelse og fraværet af en frist for domstolsprøvelse efter anmodning er et alvorligt indgreb i de berørte personers retssikkerhed. Der bør derfor være en klar frist for hvor længe en suspensionsperiode kan gælde, der bør være en opfordring til domstolene om altid at bestræbe sig på at fremme domstolsprøvelse af frihedsberøvelse hurtigst muligt, der bør indføres en frist for domstolsprøvelse efter anmodning på f.eks. syv dage, og der bør altid fastsættes en frist for fornyet prøvelse.
- Rigspolitiet har ved flere lejligheder udtalt at frihedsberøvelse som motivationsfremmende foranstaltning var uden egentlig effekt. Samtidig fremgår det af den Europæiske Menneskerettighedsdomstols egne guidelines, at denne type frihedsberøvelse ikke må have karakter af straf. Det fremgår da også af bemærkningerne til loven, at frihedsberøvelsen kun skal oprettholdes så længe, den må antages at kunne formå udlændingen til at medvirke. Bestemmelsen vurderes at være af overvejende symbolsk betydning, og kunne derfor med fordel ophæves.
- Afslutningsvis skal Dansk Flygtningehjælp opfordre til at afvise asylansøgere ikke behandles på en måde så deres værdighed og menneskelige kompetencer lider skade. Kontrol, meldepligt og opholdspligt som anvendes uden at der tages relevante hensyn til individuelle omstændigheder kan komme til at ligne chikane af sårbare personer, hvilket næppe bidrager til at fremme udsendelser.

Dansk Flygtningehjælp beklager, at fristen for at fremsætte bemærkninger ikke var længere end 9 dage, men ser frem til at komme med yderligere bemærkninger, når et udkast til revision af loven sendes i høring. Flygtningehjælpen skal opfordre til, at en revision af loven ikke hastebehandles, men derimod gennemføres med den nødvendige grundighed.

Uanset lovforslaget til lov nr. 1273 ikke blev sendt i høring skrev Institut for Menneskerettigheder et høringssvar den 19. november 2015. Dansk Flygtningehjælp skal opfordre til, at bemærkningerne i dette

hørings svar ligeledes inddrages i ministeriets fortsatte overvejelser om behov for revision af loven.

Med venlig hilsen,

A handwritten signature in blue ink, appearing to read 'Andreas Kamm', written in a cursive style.

Andreas Kamm
General Sekretær
Dansk Flygtningehjælp